

การใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณ

จากแบบสอบถามส่วนที่ 6 จำนวนทั้งหมด 50 คำถาม ซึ่งถามผู้บอกภาษาว่าใช้ศัพท์ใดแทนหน่วยวรรณต่าง ๆ 4 ประเภทได้แก่ ประเภทเครื่องใช้จำนวน 16 หน่วยวรรณ ประเภทสัตว์จำนวน 7 หน่วยวรรณ ประเภทพืชจำนวน 14 หน่วยวรรณ และประเภทกริยาจำนวน 13 หน่วยวรรณ รวมทั้งหมด 50 หน่วยวรรณ (ดูรายการหน่วยวรรณและรายละเอียดได้ในบทที่ 2 น.33 และดูตัวอย่างแบบสอบถามได้ในภาคผนวก ก) ปรากฏว่าผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณด้วยปริมาณมาก

จากการศึกษาผลการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณทั้งหมดจำนวน 50 หน่วยวรรณ ได้ผลดังแสดงด้วยตารางที่ 13 ซึ่งเห็นได้ว่า ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณทั้ง 50 หน่วยวรรณด้วยปริมาณมาก มีผู้บอกภาษามากกว่าร้อยละ 50 ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณจำนวน 48 หน่วยวรรณ หรือคิดเป็นร้อยละ 96 ของหน่วยวรรณทั้งหมด เนื่องจากผู้วิจัยจะเสนอผลความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองโดยใช้แผนที่ ดังนั้นเพื่อให้ได้แผนที่ ที่ชัดเจน ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 13 ประกอบ)

1. กลุ่มที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้มมากที่สุด ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณทั้งหมดร้อยละ 100 ซึ่งถือได้ว่า ยังคงใช้ศัพท์คำเมืองเข้มที่สุด โดยไม่ได้รับอิทธิพลจากภายนอกเลย
2. กลุ่มที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้มมาก ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยวรรณไม่ถึงร้อยละ 100 แต่ก็ยังมากกว่าร้อยละ 75 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บอกภาษาที่เป็นตัว

แทนของจุดเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ ใช้ศัพท์ค่าเมืองแทนหน่วยอรรถด้วยปริมาณมาก ตั้งแต่ต่ำกว่า ร้อยละ 100 ลงไปเรื่อย ๆ จนถึงร้อยละ 78 โดยไม่มีช่วงห่างกันมากนัก จนกระทั่งถึงช่วง ร้อยละ 78 นั้น ได้เว้นช่วงห่างของร้อยละการใช้ศัพท์ค่าเมืองแทนหน่วยอรรถไปเป็นร้อยละ 64 เลย โดยไม่มีผู้บอกภาษาคนใดใช้ศัพท์ค่าเมืองร้อยละ 77 ถึงร้อยละ 65 ดังนั้นผู้วิจัยจึง ใช้ช่วงร้อยละ 75 เป็นช่วงแบ่งระหว่างกลุ่มจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์เข้มมากกับเข้มไม่มาก

3. กลุ่มที่ใช้ศัพท์ค่าเมืองเข้มไม่มาก ได้แก่ จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์ค่าเมืองแทนหน่วย อรรถ ตั้งแต่ร้อยละ 75 ลงไป ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวในข้อที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามจำนวนศัพท์คำเมือง
ซึ่งผู้บอกภาษาที่เป็นตัวแทนของจุดเก็บข้อมูลใช้แทนหน่วยสรรถทั้งหมด

ศัพท์คำเมืองที่ใช้แทนหน่วยสรรถ	จำนวนจุดเก็บข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ	ความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง
100.0 (50)	19	14.5	เข้มมากที่สุด
98.0 (49)	22	17.6	เข้มมาก
96.0 (48)	27	20.6	
94.0 (47)	12	9.2	
92.0 (46)	12	9.2	
90.0 (45)	13	9.9	
88.0 (44)	7	5.3	
86.0 (43)	8	6.1	
82.0 (41)	2	1.5	
80.0 (40)	1	0.8	
78.0 (39)	1	0.8	
64.0 (32)	1	0.8	เข้มไม่มาก
62.0 (31)	1	0.8	
60.0 (30)	1	0.8	
58.0 (29)	1	0.8	
50.0 (25)	1	0.8	
40.0 (20)	1	0.8	
30.0 (15)	1	0.8	
24.0 (12)	1	0.8	
รวม	131	100.0	-

เมื่อนำเกณฑ์ดังกล่าว มาแบ่งกลุ่มการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรคทั้งหมด และหน่วยสรรคประเภทต่าง ๆ ทั้ง 4 ประเภท ได้ผลดังต่อไปนี้

การใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรคทั้งหมดจำนวน 50 หน่วยสรรค

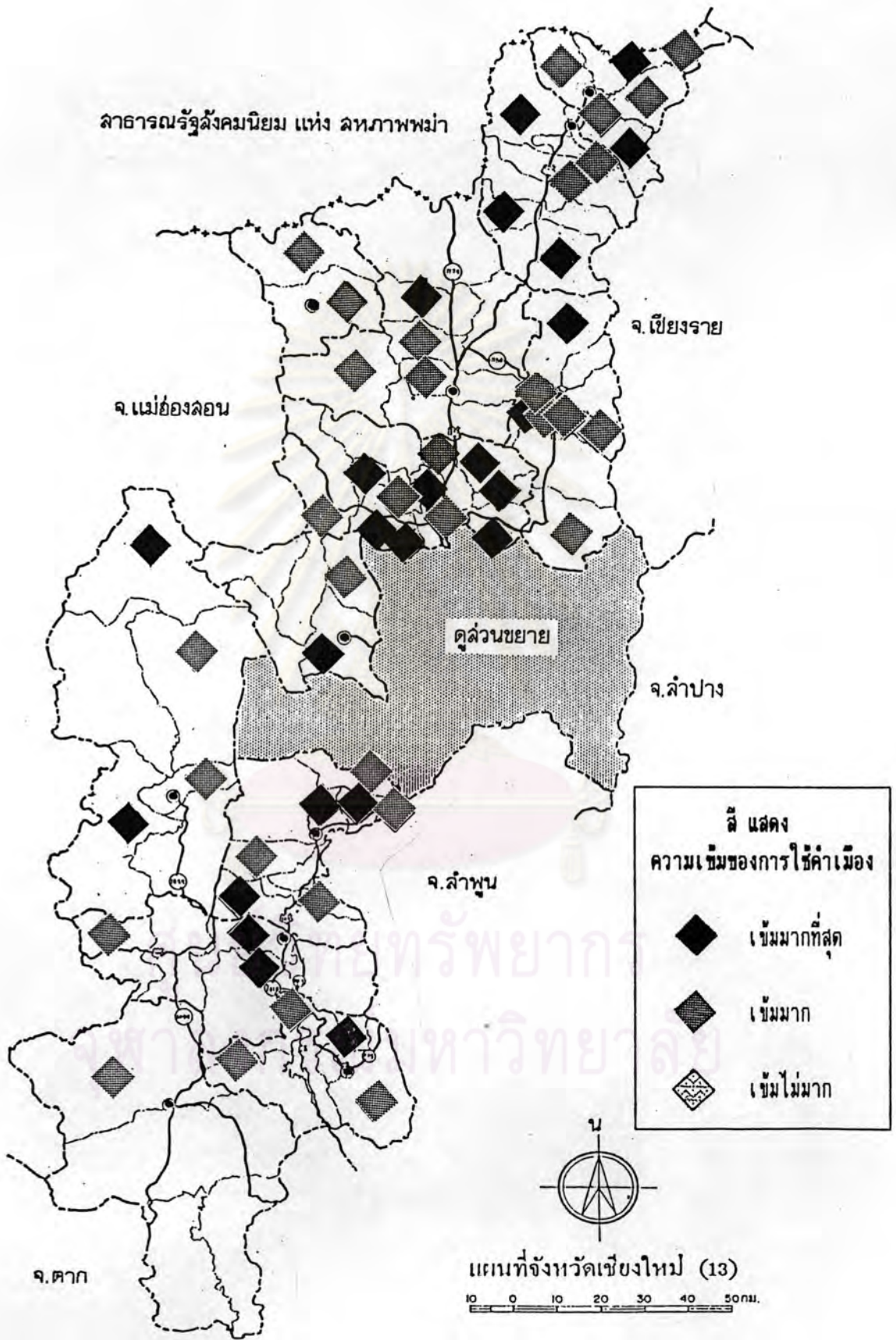
ผลการศึกษาจากตารางที่ 14 พบว่า ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรคเข้ามา รongลงมาได้แก่ ผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้ามามากที่สุด และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้ามาไม่มาก

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามประเภทความเข้ม

ของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรคทั้งหมดจำนวน 50 หน่วยสรรค

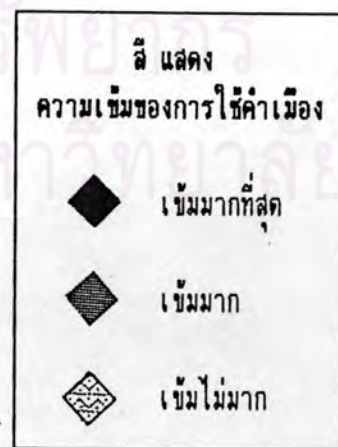
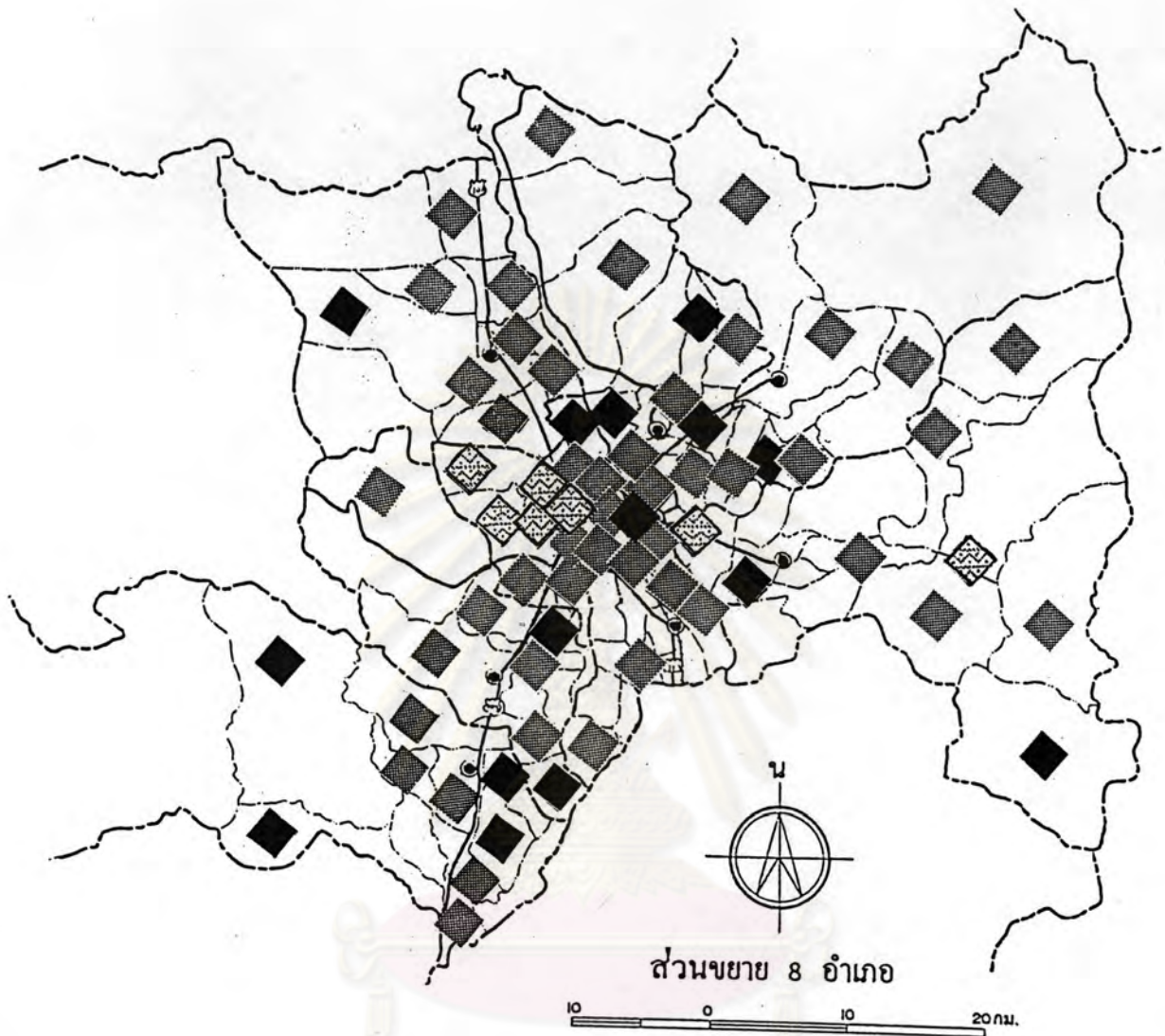
ความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง	จำนวนจุดเก็บข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ
เข้มมากที่สุด	19	14.5
เข้มมาก	104	82.0
เข้มไม่มาก	8	6.4
รวม	131	100.0

จากภาพที่ 8, 9 ภาพเห็นได้ว่าจุดเก็บข้อมูลส่วนใหญ่มีความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองมากและกระจายอยู่ที่บริเวณจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับจุดเก็บข้อมูลที่มีความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองไม่มาก ซึ่งมีอยู่เพียง 7 จุดนั้น ตั้งอยู่ในบริเวณอำเภอเมืองซึ่งเป็นศูนย์กลางความเจริญของจังหวัด ได้แก่ ตำบลช้างม้อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลช้างเผือก ตำบลพระสิงห์ และตำบลสุเทพ และที่ตำบลสันกลาง ตำบลอนกลาง อำเภอสันกำแพง ซึ่งอยู่ติดกับอำเภอเมือง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ อิทธิพลจากภาษาถิ่นอื่น จึงมีผลต่อการใช้ภาษาคำเมืองทำให้เข้มไม่มาก

ภาพที่ 8 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้ค่าน้ำค่าเมืองแทนหน่วยอรรถทั้งหมด
 ของจุดเก็บข้อมูลใน 11 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 9 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้คันท์ค่าเมืองแทนหน่วยรถทั้งหมด
ของจุดเก็บข้อมูลใน 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

การใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้

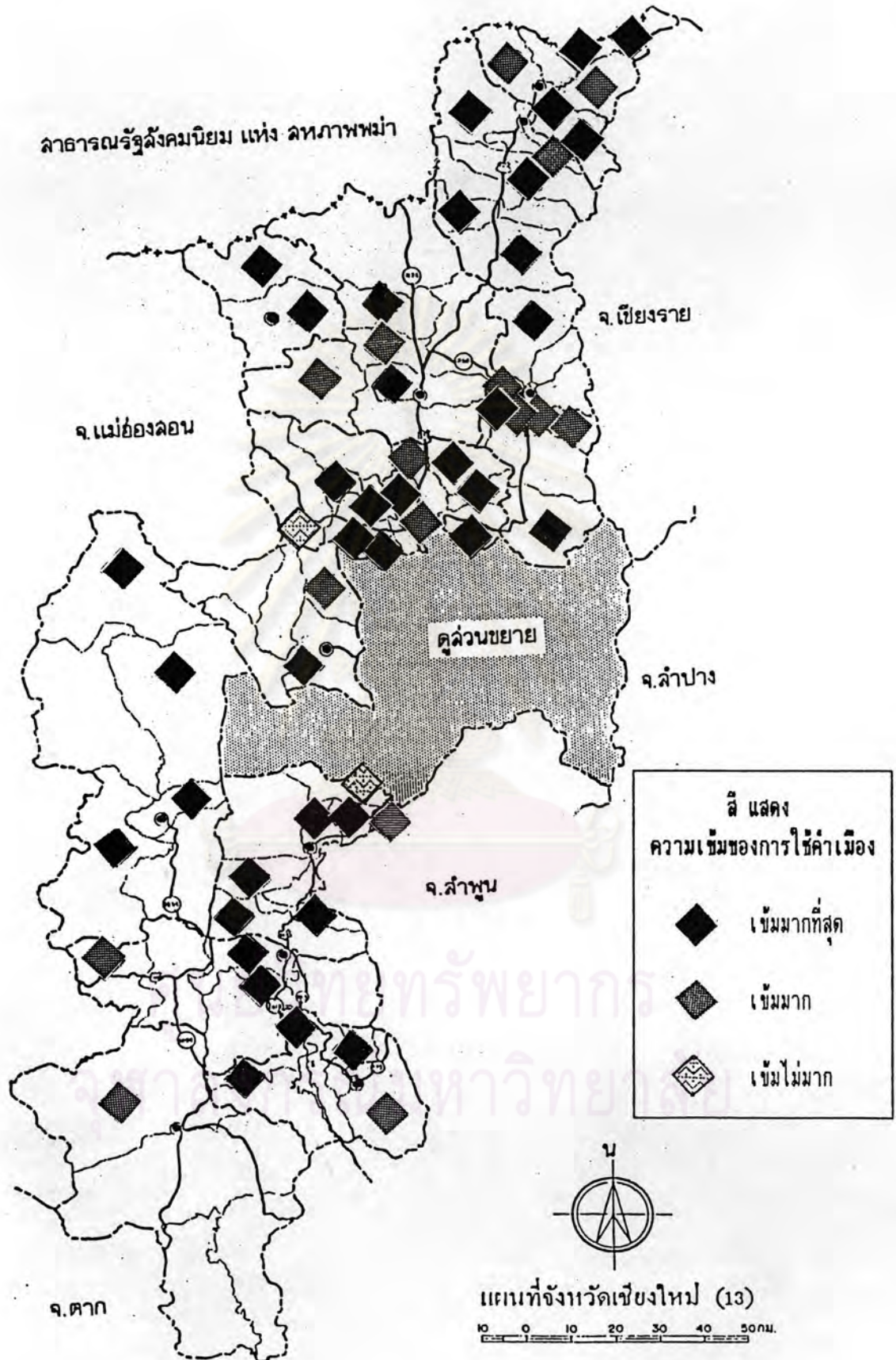
จากตารางที่ 15 เห็นได้ว่า ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้ เข้มมากที่สุด ผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้ เข้มมากที่สุด มีจำนวนรองลงมา และผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้ เข้มไม่มาก มีจำนวนน้อยที่สุด

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามประเภทความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้

ความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง	จำนวนจุดเก็บข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ
เข้มมากที่สุด	69	52.7
เข้มมาก	57	35.9
เข้มไม่มาก	15	11.5
รวม	131	100.0

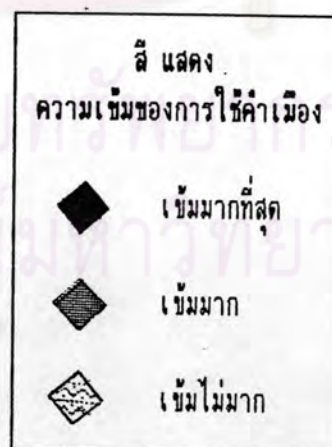
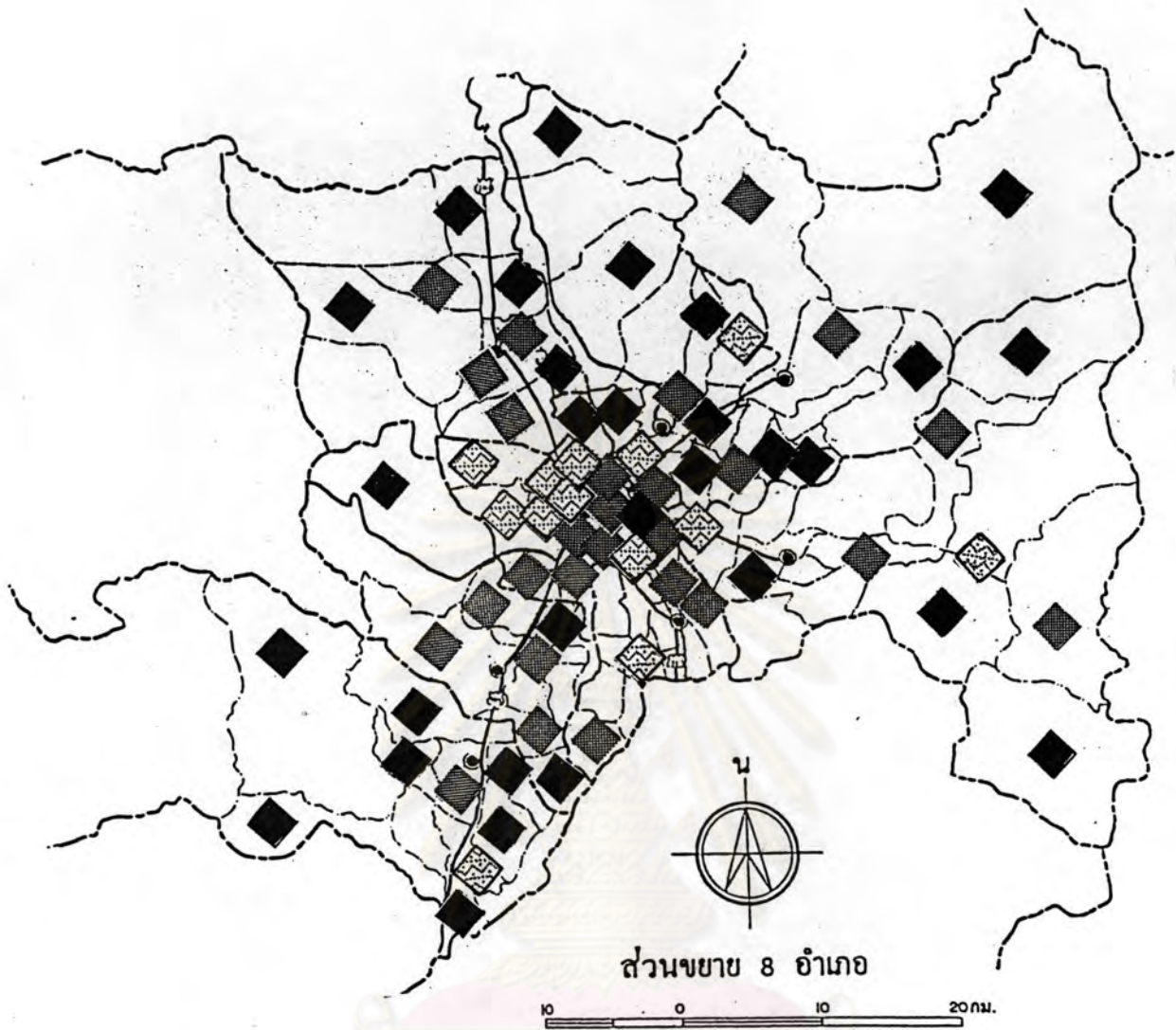
จากภาพที่ 10, 11 ประกอบเห็นได้ว่าจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้มมากที่สุด และเข้มมากกระจายอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้มไม่มากตั้งอยู่ในบริเวณอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง หากเปรียบเทียบกับการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพทั้งหมด (ดูภาพที่ 8, 9) พบว่า จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้ในระดับเข้มไม่มาก มีจำนวนมากกว่า จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพทั้งหมดในระดับเข้มไม่มาก กล่าวคือ จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองเข้มไม่มาก ยังคงได้แก่ ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอสีกันเก่าแพงเหมือนเดิม นอกจากนี้ยังมีเพิ่มขึ้นในอำเภอหางดง อำเภอสารภี อำเภอสันทราย อำเภอคอสสะเก็ด อำเภอแม่แตง และอำเภอจอมทองด้วย

ภาพที่ 10 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้ค้ำค่าเมืองแทนหน่วยรรถประเภทเครื่องใช้
ของจุดเก็บข้อมูลใน 11 อำเภอกับ 2 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 11 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทเครื่องใช้ของจุดเก็บข้อมูลใน 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

การใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทสัตว์

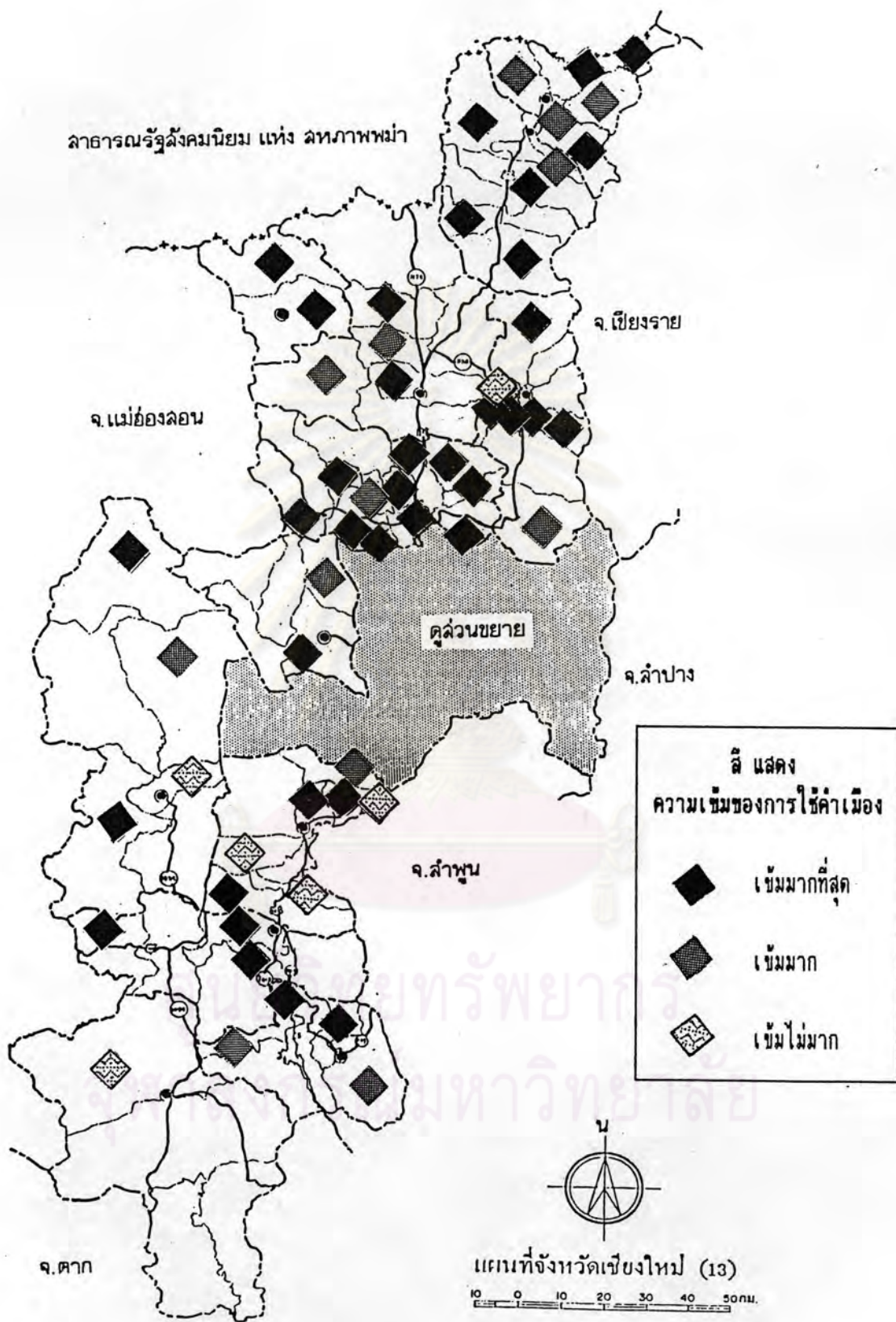
ผลการศึกษา พบว่า ผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทสัตว์ เข้มมากที่สุด มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถ เข้มมาก และผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถ เข้มไม่มาก ตามลำดับ ดังแสดง ในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามประเภทความเข้ม ของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทสัตว์

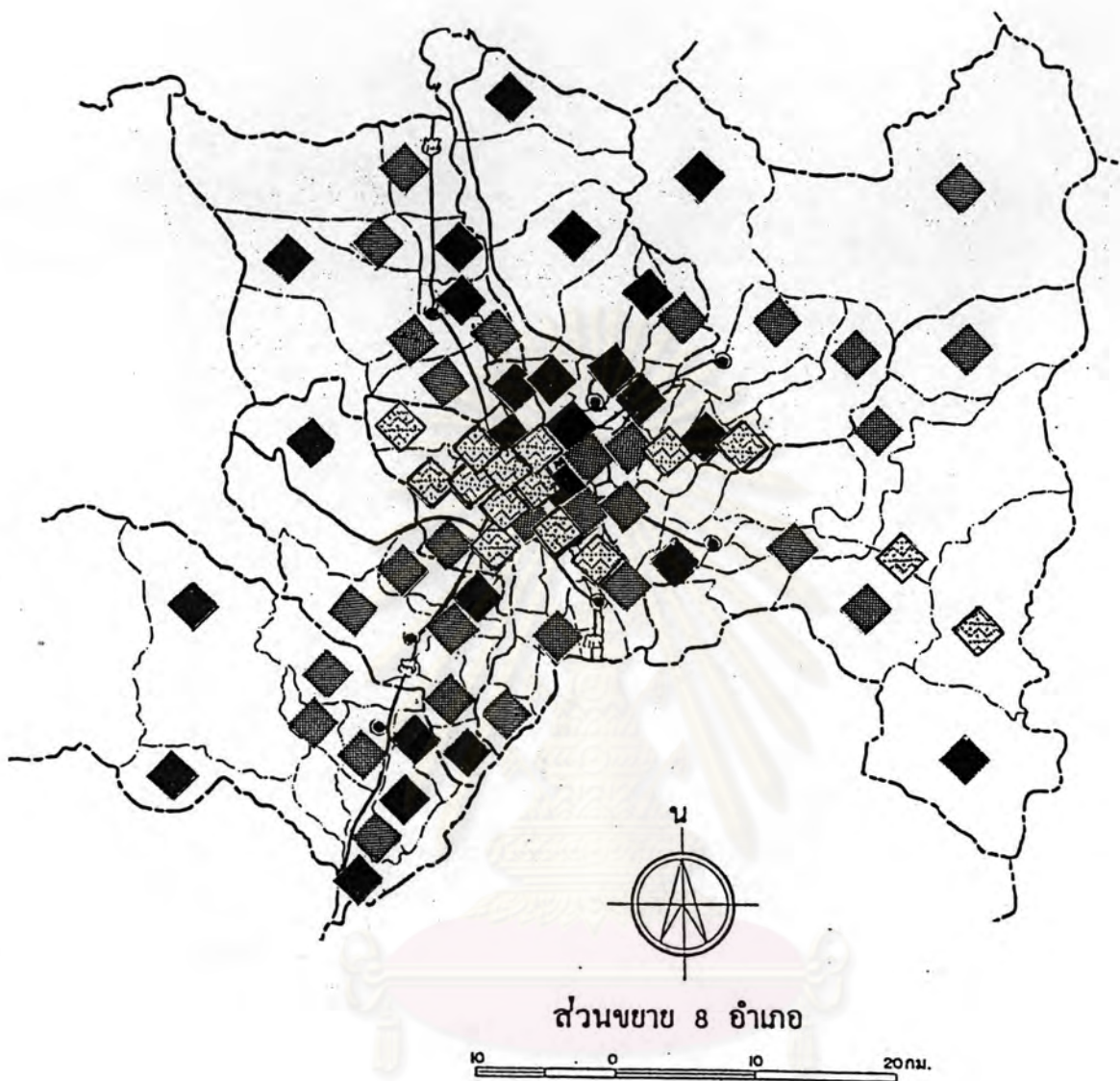
ความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง	จำนวนจุดเก็บข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ
เข้มมากที่สุด	60	49.8
เข้มมาก	47	35.9
เข้มไม่มาก	24	18.4
รวม	131	100.0

จากภาพที่ 12, 13 ประกอบ จะเห็นว่าจุดเก็บข้อมูลที่มีความเข้มของการใช้ ศัพท์คำเมืองมากที่สุด และมาก กระจายอยู่ที่บริเวณจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนจุดเก็บข้อมูล ที่มีความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองไม่มากส่วนมากตั้งอยู่ในอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถทั้งหมด เห็นได้ว่า จุดเก็บ ข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทสัตว์ในระดับ เข้มไม่มาก มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถทั้งหมดในระดับ เข้มไม่มาก กล่าวคือ จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมือง เข้มไม่มาก ยังคงได้แก่ ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอ สันกำแพง นอกจากนี้ยังมีเพิ่มขึ้น ได้แก่ ในเขตอำเภอสันทราย อีกทั้งยังมีจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ ศัพท์คำเมือง เข้มไม่มาก อยู่ในอำเภอที่อยู่ห่างจากอำเภอเมืองมาก ได้แก่ ในเขต อำเภอจอมทอง อำเภออมก๋อย เห็นได้ว่า มีจำนวนจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทน หน่วยอรรถประเภทสัตว์ในระดับ เข้มไม่มาก เป็นจำนวนมากกว่า จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์ คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทเครื่องใช้ในระดับ เข้มไม่มากด้วย

ภาพที่ 12 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยอัตราประเภทสัตว์ ของจุดเก็บข้อมูลใน 11 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 13 แผนที่แสดงความเข้มนของการใช้ค้ำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทสัตว์
ของจุดเก็บข้อมูลใน 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

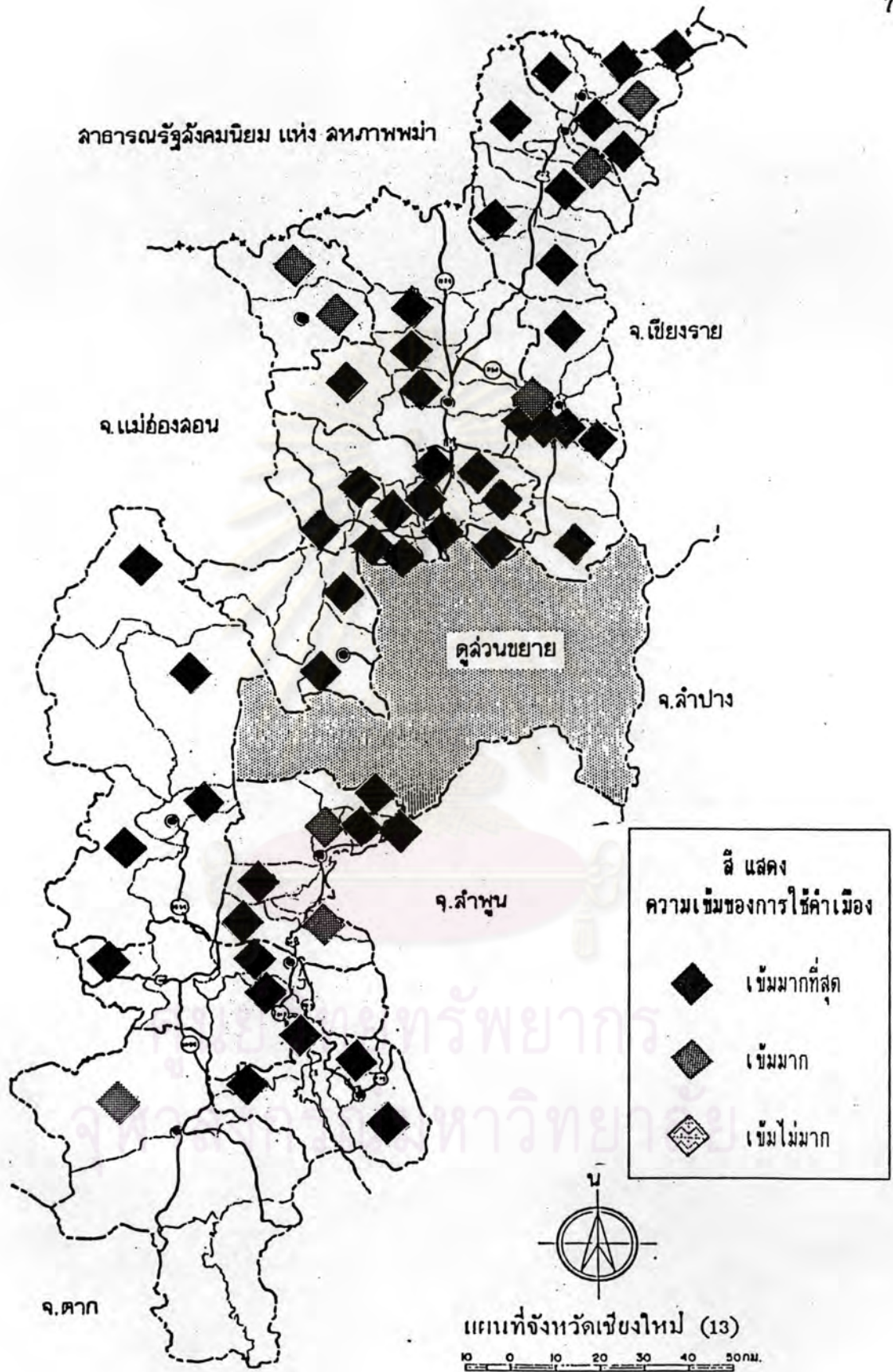
การใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืช

จากการศึกษาการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืช เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้บอกภาษาเกือบทั้งหมดใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืช ด้วยความเข้มมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืช เข้มมาก และเข้มน้อย ตามลำดับ (ดูตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามประเภทความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืช

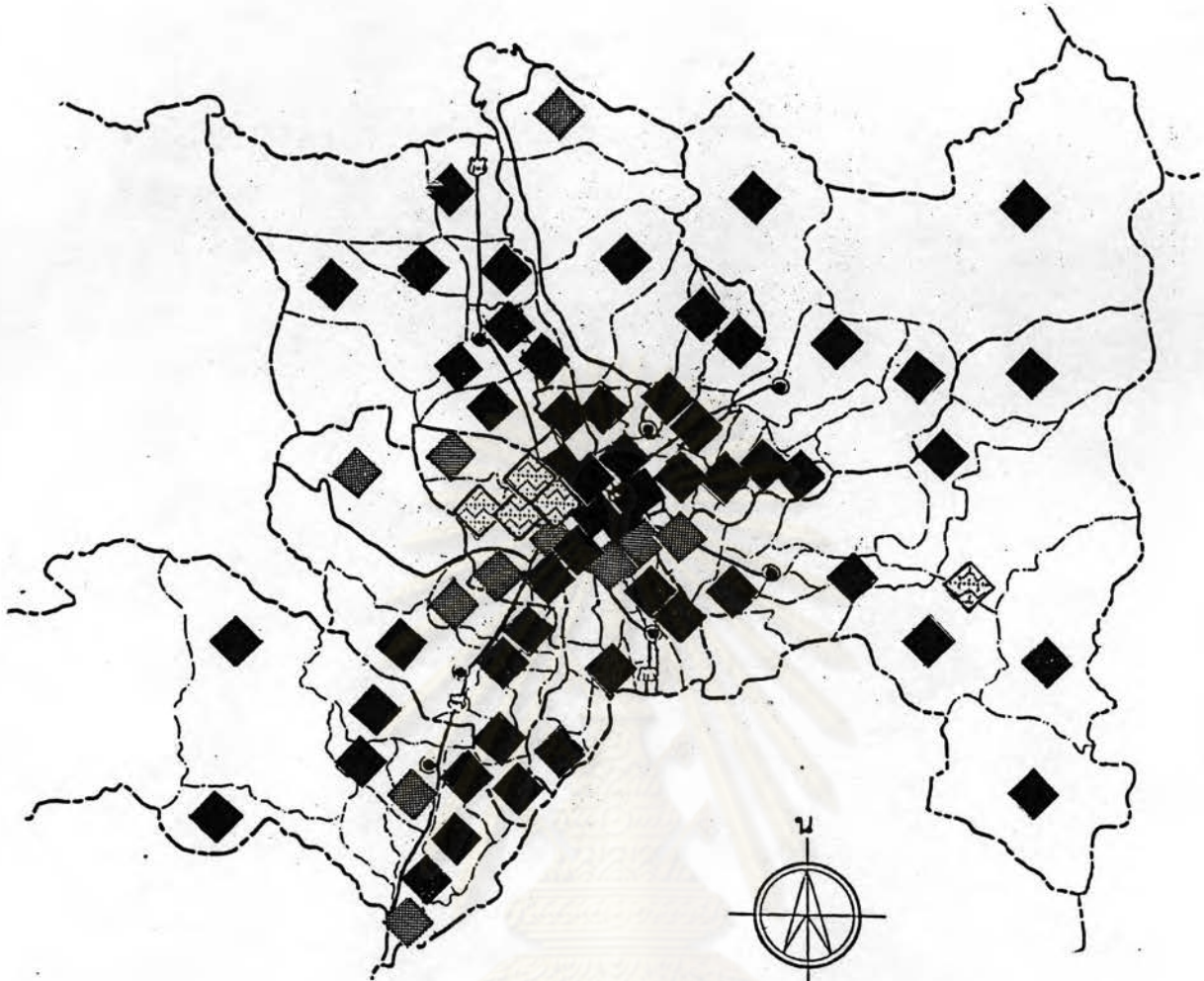
ความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง	จำนวนจุดเก็บข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ
เข้มมากที่สุด	108	82.4
เข้มมาก	18	14.2
เข้มน้อย	5	3.9
รวม	131	100.0

จากภาพที่ 14, 15 เห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลเกือบทั้งหมดใช้ศัพท์คำเมืองด้วยความเข้มมากที่สุดไม่ว่าจะตั้งอยู่ในบริเวณใด และมีจุดเก็บข้อมูลที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียงเพียงส่วนน้อย ที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืชด้วยความเข้มน้อย ได้แก่ ในเขตอำเภอเมือง บริเวณที่เป็นศูนย์กลางความเจริญ และที่อำเภอสีกันกำแพง ซึ่งคล้ายกับลักษณะการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืชทั้งหมด แต่จำนวนจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืชเข้มน้อย มีจำนวนน้อยกว่าจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทพืชทั้งหมดเข้มน้อย นอกจากนี้ยังน้อยกว่า จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยสรรพประเภทเครื่องใช้และประเภทสัตว์เข้มน้อย อย่างเด่นชัด

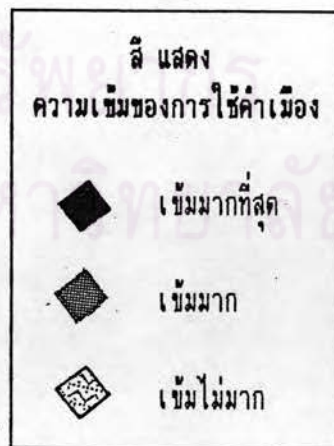

ภาพที่ 14 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยอัตราประเภทพื้นที่
ของจุดเก็บข้อมูลใน 11 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนขยาย 8 อำเภอ

ภาพที่ 15 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยอัตราประเภทพืช
ของจุดเก็บข้อมูลใน 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

การใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยา

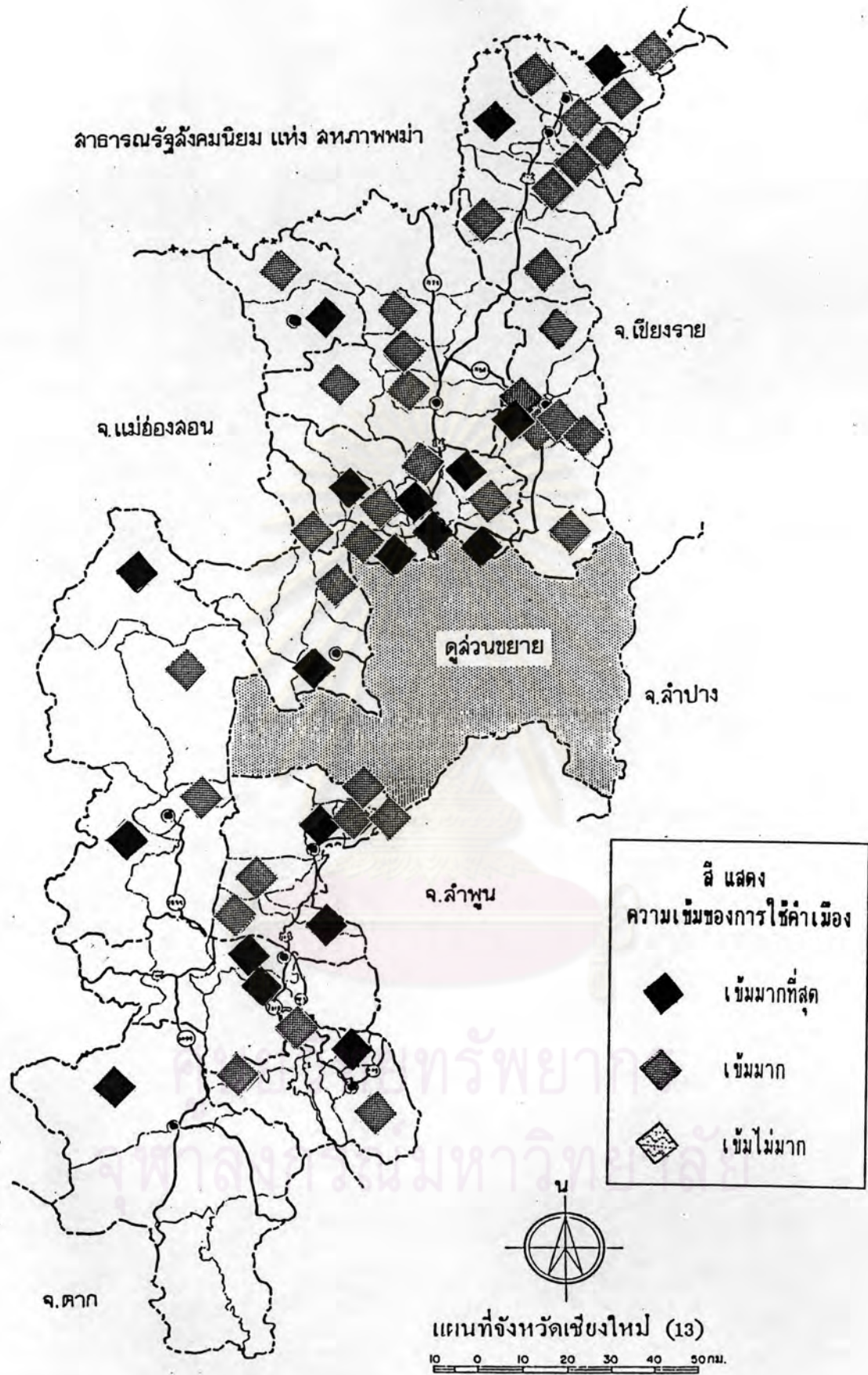
จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยา ด้วยความเข้มมาก ผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดด้วยเข้มมากที่สุดมีจำนวนรองลงมา และผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดด้วยความเข้มไม่มากมีจำนวนน้อยที่สุด

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามประเภทความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยา

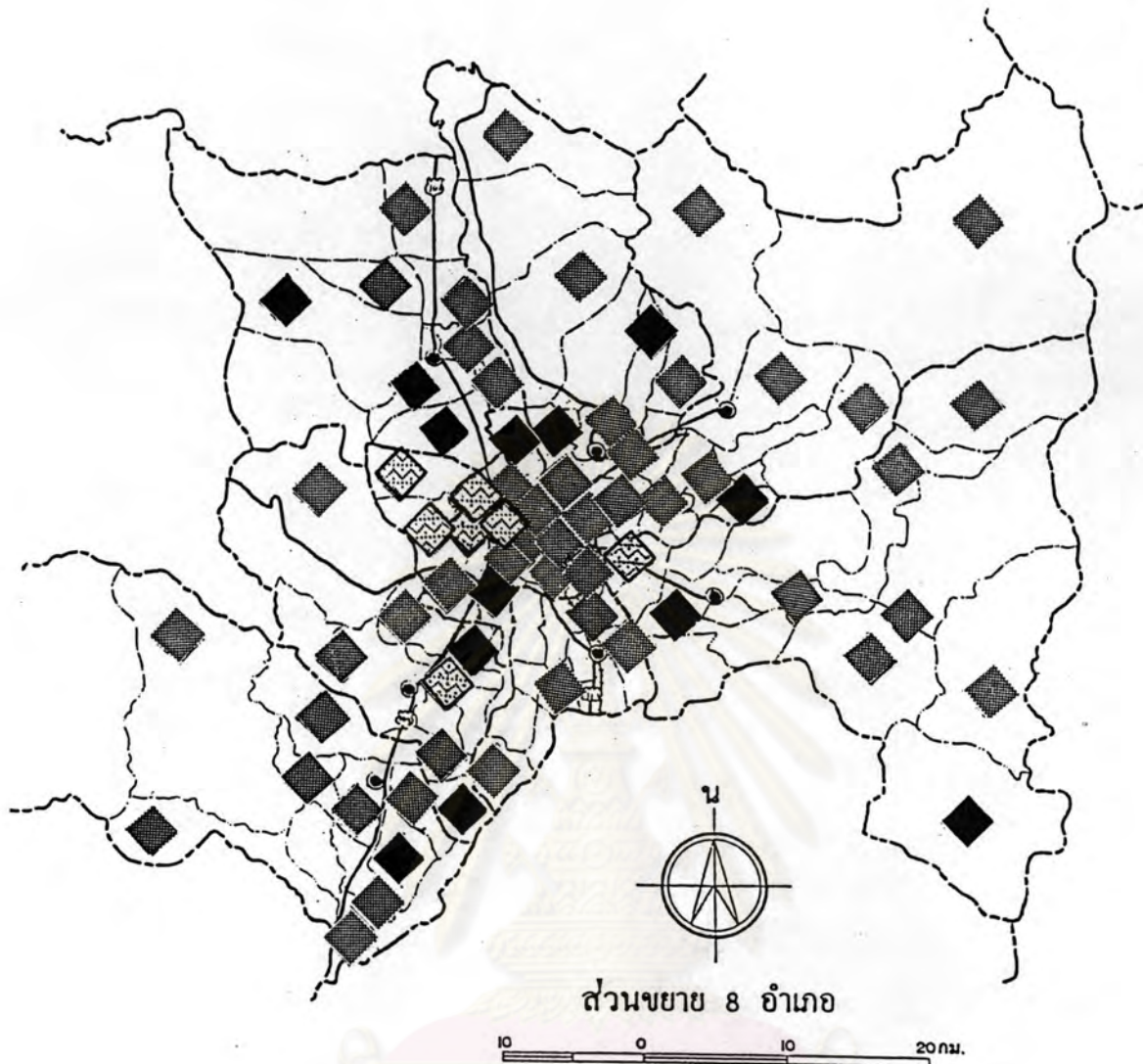
ความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง	จำนวนจุดเก็บข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ
เข้มมากที่สุด	31	23.7
เข้มมาก	91	69.5
เข้มไม่มาก	9	6.9
รวม	131	100.0

จากภาพที่ 16, 17 เห็นได้ว่าจุดเก็บข้อมูลที่มีความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยาเข้มมากนั้น กระจายอยู่ทั่วจังหวัด ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่มีความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทนี้เข้มไม่มากนัก ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองกับอำเภอใกล้เคียง เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดทั้งหมด เห็นได้ว่า มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยาเข้มไม่มาก เป็นจุดเดียวกันเกือบทั้งหมด แต่จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยาเข้มไม่มาก มีเพิ่มอยู่ใน อำเภอหางดงด้วย และเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทอื่น ๆ เห็นได้ว่า จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทกริยาในระดับเข้มไม่มากมีจำนวนน้อยกว่าจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทเครื่องใช้ และประเภทสัตว์ ในระดับเข้มไม่มาก แต่มีจำนวนมากกว่า จุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยบรรดประเภทพืชในระดับเข้มไม่มาก

ภาพที่ 16 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทกริยาของจุดเก็บข้อมูลใน 11 อำเภอกับ 2 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

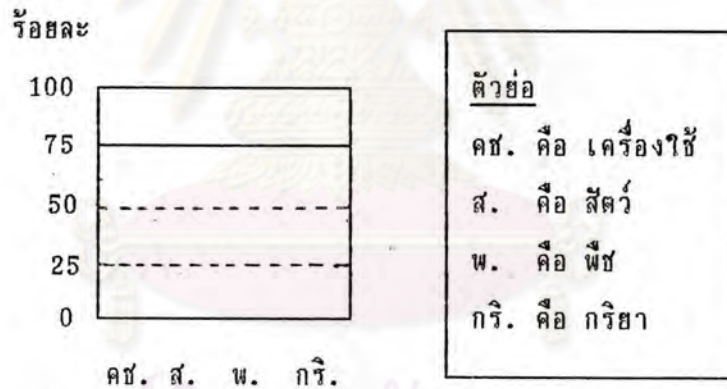

ภาพที่ 17 แผนที่แสดงความเข้มของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยอัตราประเภทกริยา
ของจุดเก็บข้อมูลใน 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

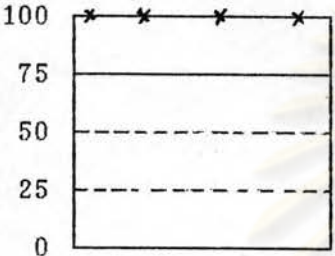
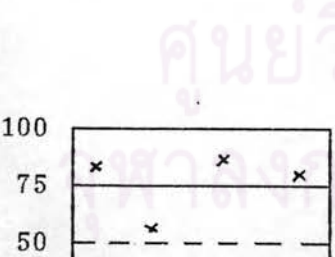

เปรียบเทียบการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตรา 4 ประเภทในแต่ละจุดเก็บข้อมูล

การศึกษาการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราในตอนต้น เป็นการศึกษาการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราทั้งหมด และหน่วยอัตราประเภทต่าง ๆ ทั้ง 4 ประเภท ซึ่งเป็นการศึกษาแยกทีละประเภท กล่าวคือ ถ้าต้องการจะทราบว่า จุดเก็บข้อมูลนี้ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราประเภทเครื่องใช้เข็มมากหรือไม่ แล้วใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราประเภทอื่นเป็นอย่างไรบ้าง จะต้องดูทีละประเภทเนื่องจากยังไม่มีการศึกษาให้เห็นภาพรวมว่าการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราทั้ง 4 ประเภทในแต่ละจุดเก็บข้อมูลนี้ เป็นอย่างไร เพื่อแสดงการเปรียบเทียบดังกล่าว ผู้วิจัยสร้างกราฟแสดงความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตรา 4 ประเภท โดยแบ่งระดับการวัดออกเป็นสามส่วนตามเกณฑ์แบ่งระดับความเข้มของการใช้ศัพท์คำเมือง ส่วนแรก ใช้ศัพท์คำเมืองเข้มมากที่สุด คือระดับที่เส้นร้อยละ 100 ส่วนที่สองใช้ศัพท์คำเมืองเข้มมากคือ ระดับเหนือเส้นร้อยละ 75 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงเส้นร้อยละ 100 และส่วนที่สามใช้ศัพท์คำเมืองเข้มไม่มาก คือ ระดับตั้งแต่เส้นที่ร้อยละ 75 ลงไป อนึ่งผู้วิจัยได้แสดงระดับร้อยละ 50 และร้อยละ 25 ไว้ในกราฟด้วยเส้นประ เพื่อความสะดวกในการอ่านกราฟ ดังตัวอย่าง

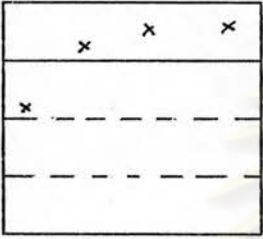
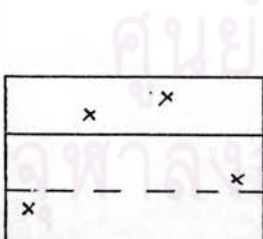

ผลการศึกษาด้วยเกณฑ์ดังกล่าว พบว่า ผู้บอกภาษาที่เป็นตัวแทนของจุดเก็บข้อมูลแต่ละจุด ส่วนมากใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราทั้ง 4 ประเภทด้วยความเข้มมาก มีผู้บอกภาษาถึง 19 คนหรือร้อยละ 14.5 ที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราทุกหน่วยอัตราหรือคิดเป็นร้อยละ 100 และมีผู้บอกภาษาอีก 79 คนหรือประมาณร้อยละ 60.3 ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราเข้มมาก ถึงแม้ไม่ถึงร้อยละ 100 แต่ก็มากกว่าร้อยละ 75 สำหรับผู้บอกภาษาที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราทั้ง 4 ประเภทด้วยความเข้มไม่มาก มีจำนวนน้อยเพียง 3 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.3 เท่านั้น ส่วนผู้บอกภาษาที่เหลือใน 30 จุดเก็บข้อมูลใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอัตราแต่ละประเภทด้วยความเข้มมากหรือไม่แตกต่างกัน ดังแสดงด้วยตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนจุดเก็บข้อมูลจำแนกตามประเภทของการใช้ศัพท์คำเมืองแทน
หน่วยสรรค 4 ประเภท

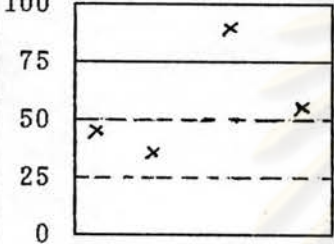
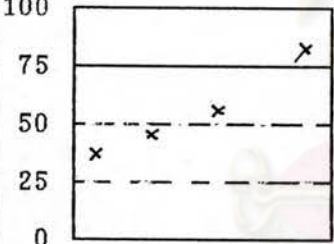
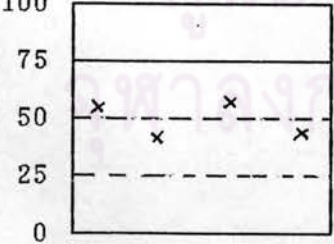
ตัวอย่างกราฟ	การใช้ศัพท์คำเมือง แทนหน่วยสรรค 4 ประเภท	จำนวนจุดเก็บข้อมูล (ร้อยละ)
 <p>คช. ส. พ. กริ.</p>	<p>1. เข้มมากที่สุดทั้ง 4 ประเภท หรือใช้ศัพท์คำเมืองร้อยละ 100 ทั้ง 4 ประเภท</p>	19 (14.5)
 <p>คช. ส. พ. กริ.</p>	<p>2. เข้มมากทั้ง 4 ประเภท หรือใช้ศัพท์คำเมืองแทน หน่วยสรรคร้อยละ 75 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 100</p>	79 (60.3)
 <p>คช. ส. พ. กริ.</p>	<p>2. เข้มมาก 3 ประเภท เข้มไม่มาก 1 ประเภท</p> <p>2.1. ประเภทสัตว์เข้มไม่มาก</p>	16 (12.2)

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ตัวอย่างกราฟ	การใช้ศัพท์คำเมือง แทนหน่วยขอรอด 4 ประเภท	จำนวนจุดเก็บข้อมูล (ร้อยละ)
 <p>คช. ส. พ. กวิ.</p>	<p>2.2. ประเภทเครื่องใช้ เข็มไม่มาก</p>	<p>6 (4.6)</p>
 <p>คช. ส. พ. กวิ.</p>	<p>2.3. ประเภทกริยาเข็มไม่มาก</p>	<p>2 (1.5)</p>
 <p>คช. ส. พ. กวิ.</p>	<p>3. เข็มมาก 2 ประเภท เข็มไม่มาก 2 ประเภท 3.1. ประเภทเครื่องใช้ และกริยาเข็มไม่มาก</p>	<p>1 (0.8)</p>

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ตัวอย่างกราฟ	การใช้ศัพท์คำเมือง แทนหน่วยขอรทด 4 ประเภท	จำนวนจุดเก็บข้อมูล (ร้อยละ)
 <p>คช. ส. พ. กวี.</p>	<p>4. เข้มมาก 1 ประเภท เข้มไม่มาก 3 ประเภท</p> <p>4.1. ประเภทเครื่องใช้ สัตว์ และกวีชาเข้มไม่มาก</p>	<p>3 (2.3)</p>
 <p>คช. ส. พ. กวี.</p>	<p>4.2. ประเภทเครื่องใช้ สัตว์ และพืชเข้มไม่มาก</p>	<p>1 (0.8)</p>
 <p>คช. ส. พ. กวี.</p>	<p>5. เข้มไม่มากทั้ง 4 ประเภท</p>	<p>4 (3.1)</p>

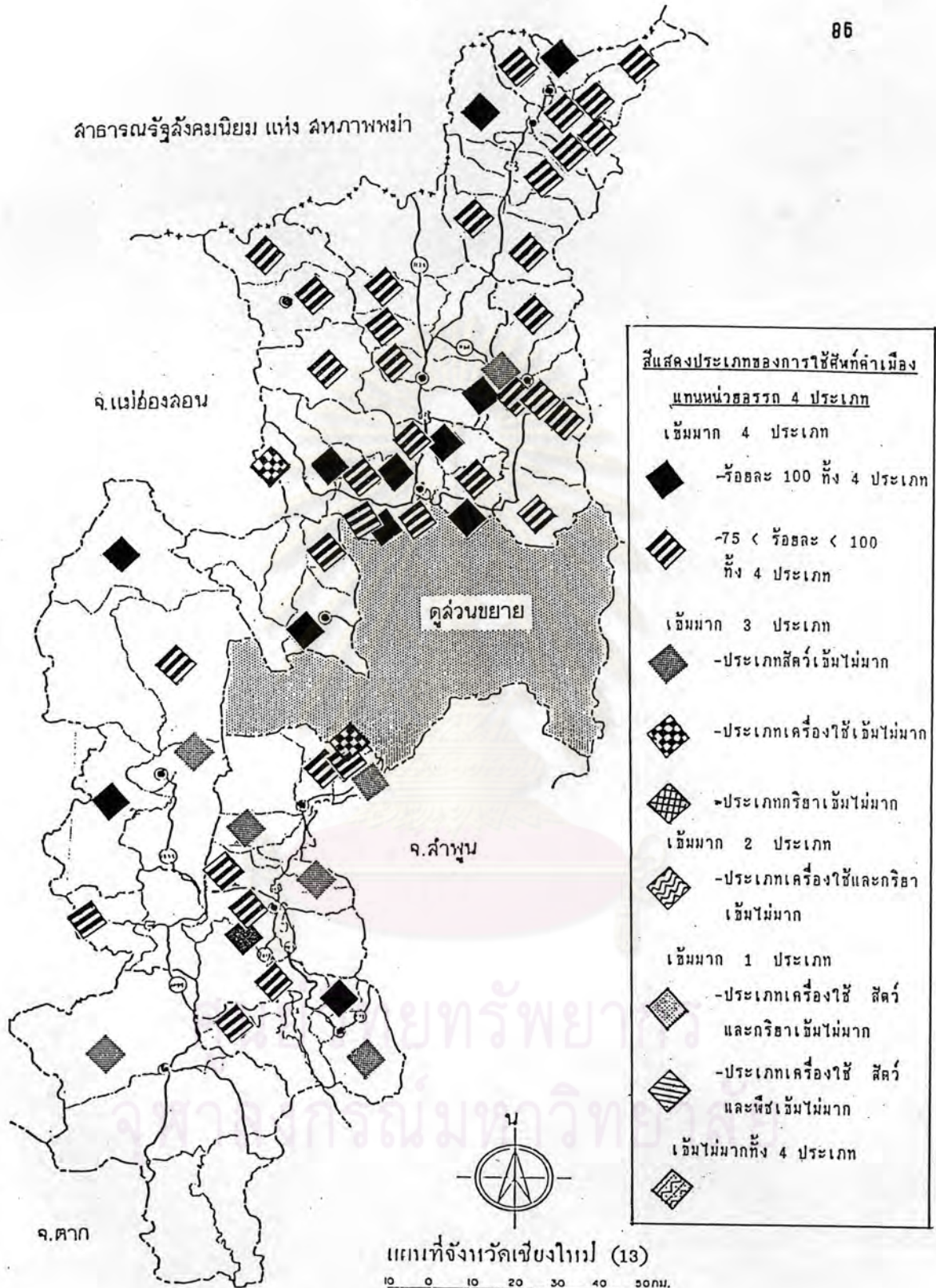

จากการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถ 4 ประเภทของแต่ละจุดเก็บข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ดังกล่าว เห็นได้ว่า ในจำนวนหน่วยอรรถทั้ง 4 ประเภท คือ เครื่องใช้ สัตว์ พืช และกริยานั้น ผู้บอกภาษาที่เป็นตัวแทนของจุดเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทพืชด้วยความเข้มมากที่สุด และใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทสัตว์ด้วยความเข้มน้อยที่สุด

สำหรับรายชื่อของจุดเก็บข้อมูลที่ใช้ศัพท์คำเมืองแทนหน่วยอรรถประเภทต่าง ๆ ด้วยความเข้มมาก หรือไม่มากนัก แสดงไว้ในตารางที่ 18

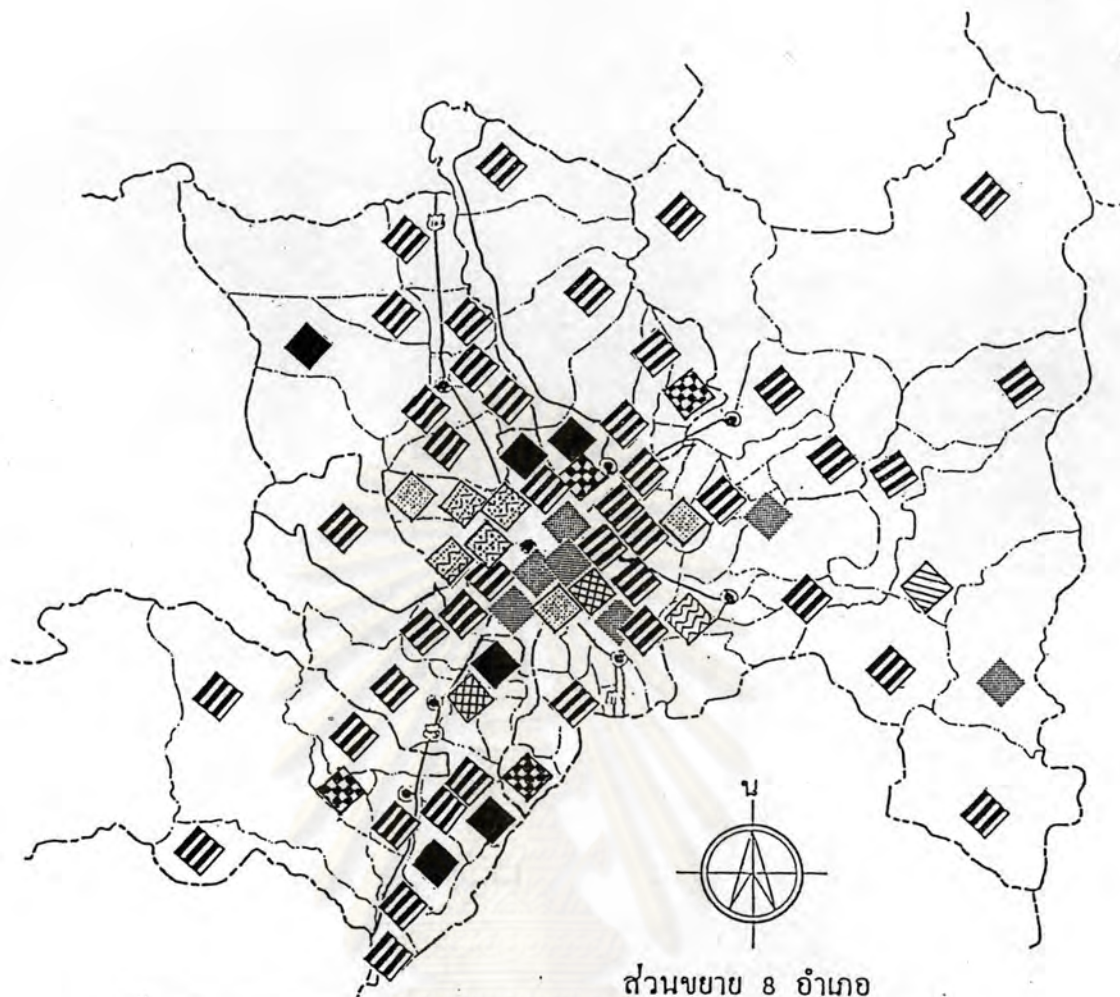
ภาพที่ 18, 19 แสดงผลในลักษณะเดียวกับภาพที่ 8 - 17 กล่าวคือ จุดเก็บข้อมูลส่วนใหญ่มีความเข้มของการใช้ศัพท์แทนหน่วยอรรถทั้ง 4 ประเภทด้วยความเข้มมาก และกระจายอยู่ที่ทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนจุดเก็บข้อมูลที่มีความเข้มของการใช้ศัพท์แทนหน่วยอรรถทั้ง 4 ประเภทด้วยความเข้มไม่มาก หรือเข้มบางประเภทและไม่เข้มบางประเภทนั้น ตั้งอยู่ในบริเวณอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

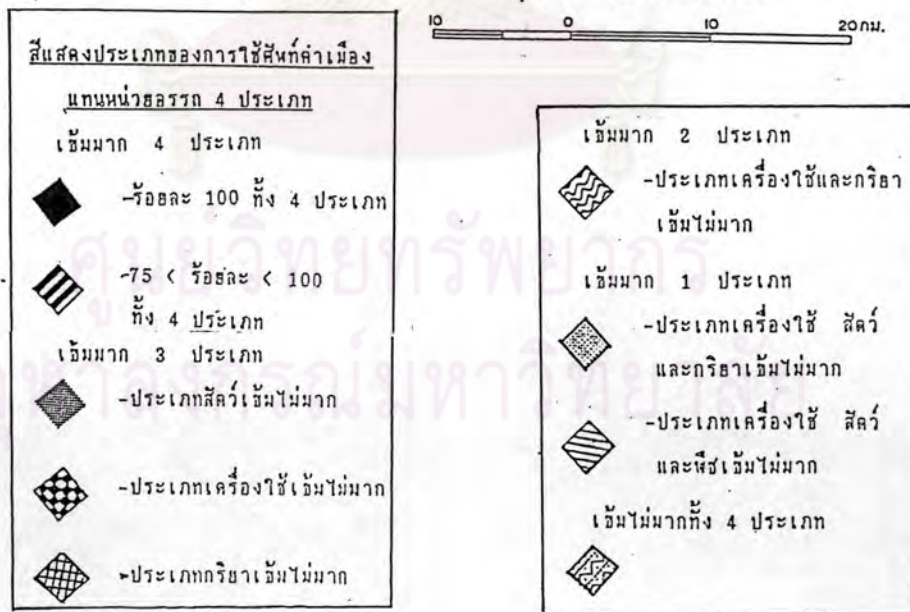

ภาพที่ 18 แผนที่แสดงประเภทของการใช้พื้นที่ค่าเมืองแทนหน่วยยอรรต 4 ประเภทของจุดเก็บข้อมูลใน 11 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนขยาย 8 อำเภอ

ภาพที่ 19 แผนที่แสดงประเภทของการใช้พื้นที่ในเมืองแทนหน่วยย่อย 4 ประเภทของจุดเก็บข้อมูลใน 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่